

Подшоҳ билан мунозара

14:00 / 02.02.2019 4427

Албатта, бўлиб ўтаётган бу гап-сўзлар ўша вақтда худолик даъвосини қилган подшоҳга етиб борган бўлиши керак. Шунинг учун ҳам у Иброҳим алайҳиссаломни мунозарага чорлади. Ана шу машҳур мунозара Бақара сурасида қуйидагича васф қилинади:

«Аллоҳ подшоҳлик бериб қўйгани сабабидан Иброҳим билан Робби ҳақида тортишган кимсани билмадингми? Иброҳим: «Роббим тирилтиради ва ўлдиради», деди. У: «Мен тирилтираман ва ўлдираман», деди. Иброҳим: «Аллоҳ қуёшни машрикдан чиқарур, сен уни мағрибдан чиқаргин-чи», деди. Бас, куфр келтирган лол қолди. Аллоҳ золим қавмларни ҳидоят қилмас» (258-оят).

Бутлар ҳақидаги тортишувларнинг биридан сўнг Иброҳим алайҳиссалом бутларни парчалаб ташлаш ниятларини амалга оширишга қарор қилдилар.

У зот нобакор қавмининг додини бериш, бутларнинг қўлидан ҳеч вақо келмаслигини амалда исбот қилиш мақсадида бошқача йўл тутдилар.

Тафсирчи уламоларимизнинг келтиришларича, Иброҳим алайҳиссаломнинг қавмида маълум ва машҳур байрамлар бўлган. Улар байрамларда ўйин-кулги ва кайфу сафога чиқишар, чиқишдан олдин эса сохта худоларининг ҳузурига турли мева-чевалар қолдириб кетишарди. Дилхушлик ва кайфу сафолардан сўнг келиб, ўша егуликларни муборак таом сифатида қайтариб олишарди.

Қавмининг тўғри йўлга юришидан умиди узилгач, Иброҳим алайҳиссалом бир режа тузиб, ана шундай байрам кунини кутдилар. У зот қавмидан кўрган нобакорлик, саркашликлар оқибатида юраклари жуда сиқилган, ҳузур-ҳаловатларини йўқотган, қавмлари учун қайғуриб, қийин аҳволга тушиб қолган эдилар.

Байрамга отланиб чиққан қавм аъзолари Иброҳим алайҳиссаломнинг ҳузурларига келиб, у зотнинг ўзлари билан байрамга чиқишларини сўрашди. Шунда **«юлдузларга бир назар солди...»** (*Соффот сураси, 88-оят*).

Ҳалиги одамларга жавоб беришдан олдин худди ибодатхонадаги бошқа одамлар каби осмонга ўзига хос бир назар солдилар. У зотнинг бу ҳолатлари суҳбатдошларида «У осмондаги юлдузлардан бирор нарсани билиб олди, шекилли» деган гумон пайдо қилиши мумкин эди.

«...ва «Мен беморман», деди» (*Соффот сураси, 89-оят*).

Бу билан юраклари сиқилавериб, мушкул аҳволга тушиб қолганларини, қавмларига куявериб, қалблари дардга тўлганини билдирдилар. Шошилиб турган одамлар бу гапдан кейин дарҳол Иброҳим алайҳиссаломни қолдириб, йўлларида давом этишди. Улар кетишганидан сўнг Иброҳим алайҳиссалом олди таомга тўла сохта илоҳлар билан ибодатхонада ёлғиз ўзлари қолдилар.

Иброҳим алайҳиссалом ҳамма бутларни парча-парча қилиб ташладилар. Энг катта бутга эса тегмасдан, бутун қолдирдилар. Бундан хабар топган мушриклар манзарага тезроқ гувоҳ бўлиш учун бир-бирларини туртишиб-суришиб, шоша-пиша Иброҳим алайҳиссаломнинг олдиларига етиб келишди.

Улар илоҳларини синдирган кишининг адабини бериб қўйишга қарор қилишди. Бироқ бу жазо чораси омманинг кўз ўнгида бўлиши маъқул кўрилди. Шоядки, бошқалар кўриб, ибрат олиб, «Бундан буён ҳеч ким илоҳларимизга қўл теккизмаса», деб ўйлашди. Ниҳоят Иброҳим алайҳиссаломни одамлар ҳузурида сўроқ қила бошлашди. Унга: «Худоларимизни парча-парча қилиб ташлаган сенмисан?» дейишди. Иброҳим алайҳиссалом: «Йўқ, бу ишни ўша илоҳларингизнинг каттаси қилди, ҳамма кичик илоҳларни синдириб ташлаб, ўзи қолди. Агар менга ишонмасанглар, (ўша бут-санаминглар) гапирадиган бўлса, уларнинг ўзларидан сўраб кўринглар», дедилар.

Иброҳим алайҳиссаломнинг бу гаплари мушрик қавмга таъсир қилди.

«Сўнгра яна бошлари айланиб: «Батаҳқиқ, буларнинг гапира олмаслигини билар эдинг!» дедилар» (Анбиё сураси, 65-оят).

Жинойтчи мушрик қавм бир-бирларига: «Иброҳимни жазолаш учун катта гулхан ёқадиган жой қуришлар. Унга олов ёқиб, Иброҳимни ўша гулханга отинглар», дейишди. Хуллас, мушриклар катта гулхан ёқиб, Иброҳим алайҳиссаломни ўша гулханга отишди.

Олов Аллоҳ таолонинг амри билан Иброҳим алайҳиссаломга салқин ва саломатлик бўлди, у зотга ҳеч қандай озор ёки зарар етмади.

Аллоҳ таолонинг йўлида юриш ҳақидаги даъватлар, тушунтиришлар ва баҳслар отага ҳам, қавмга ҳам кор қилмади. Улар бу ваъз-насиҳат ва даъватлардан фойда олиш ўрнига зулмга зўр беришди. Эзгулик даъватчисига турли ёмонликлар қилишди. Уни ҳам ўзларининг ботил йўлларига юргизмоқчи бўлишди. Охир-оқибат уни жисмонан йўқ қилишга уринишди, чунки унинг тирик юриши ўша нобакор қавм учун катта таҳлика эди. Оддий халқ унинг орқасидан кетиб қолишидан қўрқишарди.

«Ислом тарихи» китобидан